
Nieuws museum Bronbeek

Maart 2015

Inhoud

1. Expositie 'Oorlog! Van Indië tot Indonesië 1945-1950'
2. Laat uw foto's uit Nederlands-Indië spreken
3. Themazondag 'Dekolonisatieperiode'
4. Bronbeek in de Tweede Wereldoorlog
5. Muziektheatervoorstelling 'Kruit!'
6. Nieuwe ontvangstruimte voor bezoekers

-

Expositie 'Oorlog! Van Indië tot Indonesië 1945-1950'

Ad van Liempt en Frits Dijkstra openden op 19 februari de tentoonstelling 'Oorlog! Van Indië tot Indonesië 1945/1950'. Tot 3 januari 2016 belicht de expositie de periode waarin op gewelddadige wijze een eind kwam aan de Nederlandse koloniale overheersing van Nederlands-Indië.

▲ Een van de laatste lichten dienstplichtige militairen vertrekt naar Indië uit Amersfoort, 17 maart 1949 (Foto: Averink. Nationaal Archief/ fotocollectie Anefo).
▲▲ Een deel van de expositie 'Oorlog!'

De tentoonstelling zet 70 jaar na dato de dekolonisatie vanaf 1945 in een historisch en internationaal perspectief. Ze wil het complexe verhaal en de positie van het KNIL daarin verduidelijken. Ze is samengesteld rond objecten uit de collectie van Museum Bronbeek en bruiklenen uit collecties van andere musea. Een chronologische weergave van feiten biedt overzicht. Persoonlijke verhalen brengen de gebeurtenissen van toen dichterbij.

Ad van Liempt in zijn openingsspeech: ".....Nu over mijn andere reden tot enthousiasme over deze tentoonstelling, de naam: Oorlog. [.....] Steeds vaker vervangen historici en journalisten het woord *politioneel* door *militair*. En nu heet ook deze tentoonstelling in Bronbeek zo. Eindelijk. Ik denk dat we aan die meer dan 150.000 soldaten die een deel van hun beste jaren aan dit conflict moesten wijden recht doen, door hun strijd een oorlog te noemen....."

Een van de bezoekersreacties (1 maart): "Wetenswaardigheden die wij nog niet kenden. Een aanvulling op wat wij wel wisten. Top! Indrukwekkend".

Bij de expositie behoort een gratis informatieve krant. Deze voorziet in historische achtergronden en in

praktische hulp: wie specifieke details zoekt over zijn eigen familie vindt in deze krant adressen waar hij terecht kan.

Kijk voor meer informatie in de [agenda](#). Daar kunt u ook de openingsspeeches en de tentoonstellingskrant downloaden. Beluister ook het [interview](#) (6 ½ minuut) met Indië-veteraan Frits Dijkstra en samensteller van de expositie Hans van den Akker in *EenVandaag* van 19 februari jl.

Laat uw foto's uit Nederlands-Indië spreken

Op 14 maart 2015 zijn experts bijeen om uw vragen te beantwoorden over uw eigen foto's en documenten uit het voormalige Nederlands-Indië. U kunt met uw foto's terecht na voorafgaande reservering.

▲ Conservator Hans van den Akker bezig met een fotobespreking (fotodag 2014)

Met hulp van de specialisten kunnen uw foto's meer gaan vertellen. Behalve foto's kunt u documenten, onderscheidingen en (delen van) uniformen laten bekijken. Het team staat tussen 12.00 en 17.00 uur voor u klaar. De experts analyseren uw foto's aan de hand van kleding en uniformen, wapens, voer- en vaartuigen en gebouwen. Desgewenst adviseren en informeren zij u over nader (genealogisch) onderzoek. De specialisten zijn onder andere afkomstig uit museum Bronbeek en het Koninklijk Instituut voor Taal- Land- en Volkenkunde (KITLV).

Reactie van een bezoeker aan vorige fotodagen: *"De kennis, betrokkenheid, empathie en het enthousiasme van uitleg en informeren heeft mij gemotiveerd om opnieuw in het verleden te duiken en actie te ondernemen. Een zeer leerzame ervaring."*

Als u foto's wilt laten bespreken kunt u zich aanmelden via nb.ravensbergen@mindef.nl. Voor deelname geldt het toegangstarief van het museum.

Themazondag 'De dekolonisatieperiode'

Op de themazondag 'De dekolonisatieperiode' op 22 maart 2015 in de Kumpulan staat de periode centraal, waarin een eind kwam aan de Nederlandse koloniale overheersing van Nederlands-Indië.

▲ Medicijnkist van luitenant Tivadar Spier

Hans Meijer (Universiteit Groningen) zal spreken over Tony Lovink, de laatste hoogste Nederlandse gezagsdrager in Nederlands-Indië. Tom van den Berge (onderzoeker van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde) belicht zijn biografie over H.J. van Mook, de laatste gouverneur van Nederlands-Indië. Gerda Jansen Hendriks (regisseur Geschiedenis Andere Tijden) presenteert haar promotieonderzoek (2014) 'Een voorbeeldige kolonie. Nederlands-Indië in 50 jaar overheidsfilms 1912-1962'. Hans van den Akker (conservator Museum Bronbeek) zal vertellen over de achtergronden van voorwerpen in de tentoonstelling 'Oorlog! Van Indië tot Indonesië 1945-1950'. Bijvoorbeeld de medicijnkist van Tivadar Spier (1916-2010). Spier was luitenant en commandant van de "Speciale Troepen Groep Spier". Deze bestond uit geworven Indonesische ongeregelde vrijwilligers. De compagnie van 250 man voerde zuiveringsacties uit in West-Java. De medicijnenkist was een middel om in contact te komen met de lokale bevolking. Gedurende de periode vanaf de 1^e politionele actie in august 1947 tot medio 1949 was Spier verantwoordelijk voor het doden van de "Soebangse benden" en het confisqueren van hun wapens. Hij kreeg er een Militaire Willemsorde voor.

[Meer](#) over inschrijving voor de themazondag.

Op de themazondag 'Semarang' op 18 januari jl. spraken Peter Vermeulen, Steef Buijs, Jan van Dullemen en Martijn Stoppels. De burgemeester van Semarang Hendrar Prihadi presenteerde zijn stad via een opgenomen filmpje aan de 170 bezoekers in de zaal. Bekijk dit [filmpje](#) van bijna 3 minuten. IndoTv maakte een [verslag](#) (44 minuten) over deze themazondag.

De data van de volgende themazondagen zijn 22 november 2015, 17 januari 2016, 21 februari 2016, 20 maart 2016.

Bronbeek in de Tweede Wereldoorlog

Niek Ravensbergen presenteert op 14 april 2015 - exact 70 jaar na de bevrijding van Bronbeek - om 14.00 uur het oorlogsverhaal van Bronbeek in woord en beeld.

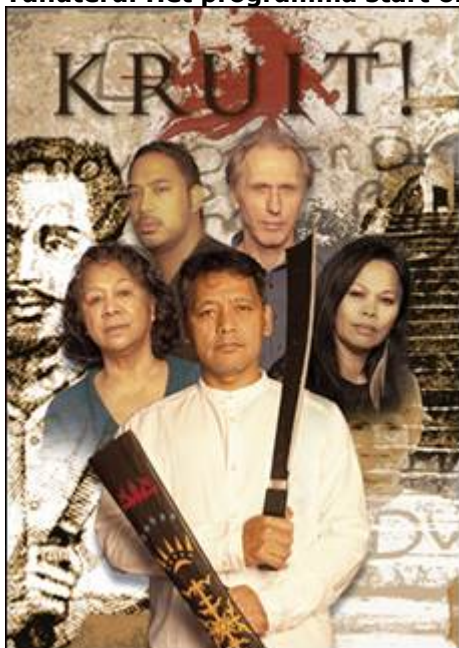

▲ Bewoners Bronbeek met bevrijders, april 1945 (foto: Gelders Archief)

Op zaterdagmiddag 14 april 1945 rond drie uur bereikten de geallieerde troepen Bronbeek. Het was de eerste keer dat zij in het lege, geëvacueerde Arnhem stuitten op burgers die hen enthousiast verwelkomden. De bewoners van het toenmalige 'Koninklijk Koloniaal Militair Invalidenhuis' konden weer vrij adem halen. Wat is er op Bronbeek gebeurd in de voorafgaande oorlogstijd? Hoe kan het dat het tehuis niet was geëvacueerd? Hoe groot was de schade? Zijn er mensen omgekomen? Niek Ravensbergen vertelt alles wat nu bekend is over Bronbeek vanaf 1940 via de Slag om Arnhem tot en met de bevrijding. Toegang met museumentreebewijs. Aanmelden is gewenst via nb.ravensbergen@mindef.nl.

Muziektheatervoorstelling 'KRUIT!'

Het Moluks-Nederlandse muziektheatergezelschap Delta Dua speelt op zondag 19 april in de Sumatrazaal van Kumpulan de muziektheatervoorstelling *KRUIT!*. De voorstelling wordt i.s.m. met de Stichting Moluks Historisch Museum ingeleid door de historicus Ron Habiboe en Rocky Tuhuteru. Het programma start om 15.00 uur en duurt circa 2 uur.

KRUIT! is een verhaal uit de gedeelde geschiedenis van Nederland en de Molukken. Bij de Molukse opstand in 1817 onder leiding van Thomas Matulesia alias Pattimura werd het Nederlandse gezin van de Resident Van den Bergh in Fort Duurstede op het eiland Saparoea vermoord. Alleen de kleine Jean Lubbert overleefde de nachtmerrie. Deze Jean Lubbert voegde op zijn 63^e levensjaar de naam 'Van Saparoea' toe achter zijn achternaam 'Van den Bergh'. Dit gebaar en de roman '*De schreeuw van de witte kakatoe*' van Johan Fabricius over het leven van deze jongen vormen de inspiratiebronnen voor *KRUIT!*. In de voorstelling komen Molukse traditionele rituele zang, Tifa-Totobuangklanken, klassieke muziek en hedendaagse westerse muziek samen. Delta Dua wil met *KRUIT!* een voor velen onbekende geschiedenis blootleggen en duidelijk maken waar de onvrede met de koloniale overheersers vandaan kwam: de meedogenloze jacht op specerijen, vooral op de kruidnagel, het 'zwarte goud'. Museum Bronbeek biedt u het programma '*Kruit!*' gratis aan in het kader van het Museumweekend. Er zijn 250 toegangskaarten beschikbaar. Vanaf 1 april en zolang de voorraad strekt kunt u entreekaarten aanvragen *uitsluitend* via een mail aan Loket.KTOMM.Bronbeek@mindef.nl o.v.v. uw initialen, achternaam en postadres. Kijk voor de volledige toegangsregeling en meer informatie over *Kruit!* in de [agenda](#).

Nieuwe ontvangstruimte voor bezoekers

Bij de entree van het hoofdgebouw wordt momenteel een nieuwe ontvangstruimte voor bezoekers gerealiseerd.

▲ Het ingepakte kanon bij de entree

▲ Wie volgt?

De bestaande vergaderzaal en toko worden samengevoegd tot een nieuwe ruimte. Deze ontvangstruimte zal plaats bieden aan zitjes, een koffiecorner en een winkel. Oplevering wordt dit voorjaar verwacht.

Het grote koperen kanon uit Atjeh bij de entree, ook bekend als 'Het Peperstuk', is gedurende deze verbouwing ingepakt ter bescherming. Die houten omhulling is natuurlijk saai en vraagt om een facelift. Wij nodigen daarom iedereen uit om er iets op te tekenen. Helpt u ook mee er een 'kunstwerk' van te maken? Potloden liggen bij de receptie. En bedenkt u tijdens het schilderen dat het koperen kanon daar onder uw handen rond 1635 door de Sultan van Turkije geschonken is aan de Sultan van Atjeh. Aan dit kanon werden *'de mensen die geroofd waren met kettingen bevestigd, om op de Atjehse slavenmarkt te worden tentoongesteld en verkocht'*! [Lees meer](#) over dit kanon